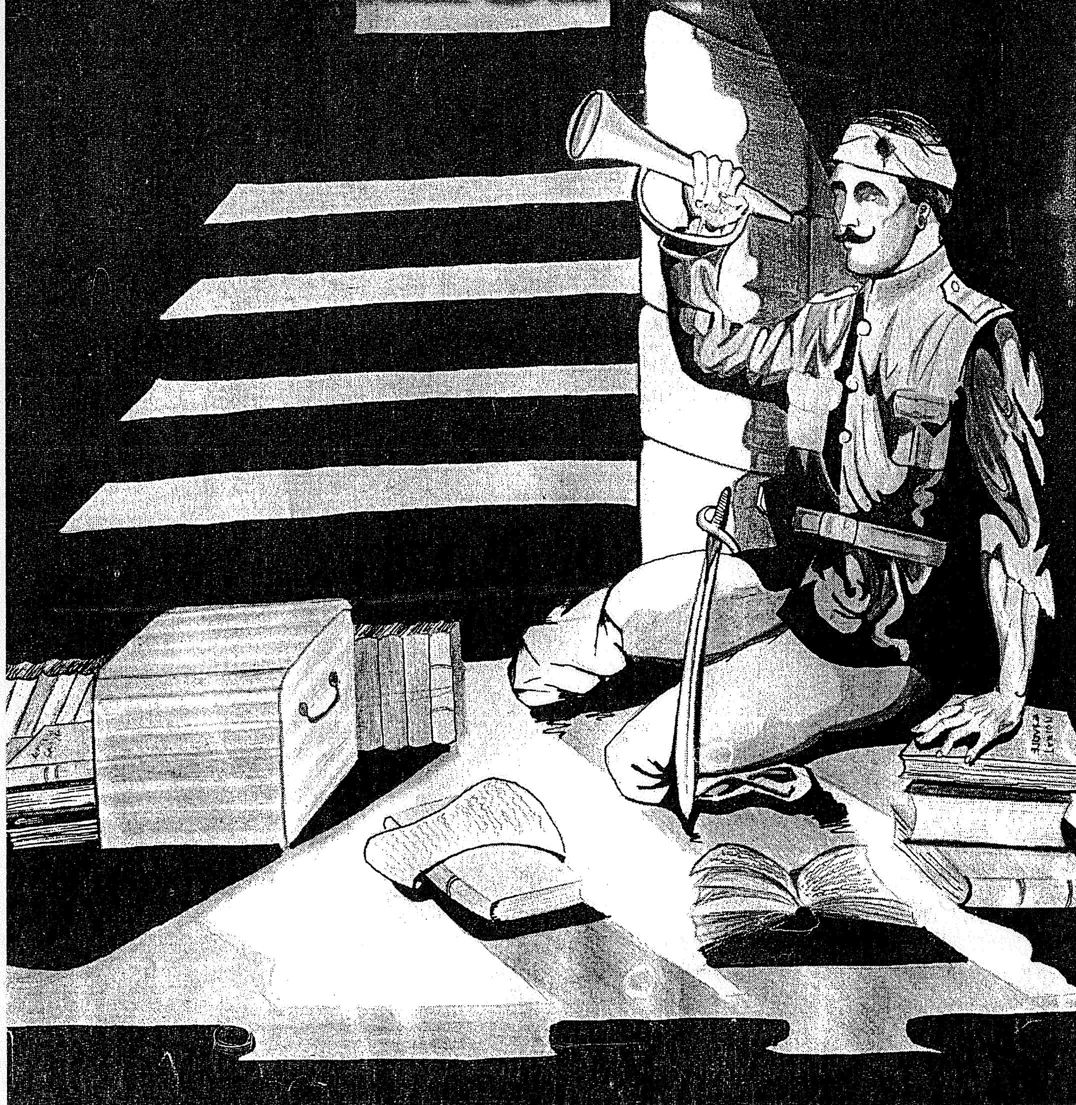
Ο ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

του Περίανδρου Ανδρουτσόπουλου

Θα εκόμιζε κανείς γλαύκας εν Αθήναις, εάν παραπονιόταν πως ακριβώς στην ίδια αυτή πόλη το καλοκαίρι είναι ανυπόφορο. Και ο κ. Σεβαστίδης, μάλλον αυτό είχε υπ' όψιν του, όταν κατεβάζοντας τα χοντρά μυωπικά γυαλιά του για να τα σκουπίση, δυσανασχέτησε για την σκέψη του και υπαναχωρώντας προτίμησε, αντί να διαμαρτυρηθή μεγαλοφώνως, απλά να εκπνεύση παρατεταμένα και νωχελικά. Τα ρούχα του κολλούσαν πάνω του απ' τον ιδρώτα, η δυσθυμία γινόταν εντονότερη, το ενοχλητικό αίσθημα του παντελονιού που γίνεται ένα με το κάθισμα του γραφείου του ξαναθύμιζε τις βασικές υποχρεώσεις υγιεινής, ωστόσο... Ωστόσο, η λογική λογική. Κι η πειθαρχία πειθαρχία.

Αν κάτι ξεχώριζε μεταξύ των προτερημάτων του, αυτό αναμφισβήτητα είχε να κάνη με την αυτοπειθαρχία. Ο ίδιος είχε άλλωστε φροντίσει ύστερα από πάμπολλα έτη σκληρής κι επίπονης εργασίας να δημιουργήση ένα προσωπικό ύφος απολύτου ελέγχου κάθε επαγγελματικής αδυναμίας ώστε να προσαρμόζεται στις συνθήκες. Πειθαρχία και λογική. Αυτό 'ταν το ρητό του. Οι νεώτεροι συνάδελφοί του ήδη το είχαν ακούσει τόσες φορές που δεν έχαναν ευκαιρία να το επαναλαμβάνουν μεταξύ τους μουρμουριστά για να τον κοροϊδέψουν πίσω απ' την πλάτη του, κάθε που ο σκελετός των χοντρών φακών μαζευόταν στην άκρη της μύτης του και τα σμιχτά του φρύδια επισημοποιούσαν μίαν έκφραση αυστηρή προς επίπληξη.

Αλλά τώρα, με εξαίρεση τον κλητήρα του Υπουργείου Εξωτερικών, κανείς δεν βρισκόταν στην αίθουσα Λογοκρισίας προκειμένου να τον σχολιάση. Η συγκυρία των περιστάσεων ήθελε τους υπόλοιπους ν' απολαμβάνουν τις τελευταίες ημέρες των θερινών διακοπών - πρώτες μέρες του Σεπτέμβρη - και τον ίδιο, πεσμένο με τα μούτρα στη δουλειά να προσπαθή να βγάλη άκρη μεταξύ εγγράφων και ημερομηνιών. Αν συνυπολογισθή και το ότι ο ίδιος δεν έτυχε ανάλογης ευκαιρίας ολόκληρο το καλοκαίρι εξ' αιτίας φόρτου εργασίας για την οποία είχε απόλυτη ευθύνη παραδόσεως προς τους αξιωματούχους της κυβερνήσεως, τότε η αλήθεια είναι πως τα όρια της αντοχής του είχαν προσεγγισθεί. Ο κλητήρας τον παρακολουθούσε απ' την απέναντι πλευρά προφανώς υποπτευόμενος την αδυναμία του μ' ένα κεκαλυμμένο μειδίαμα που πρόδιδε την ικανοποίησή του για την διάψευση του ρητού του διευθυντή. Αλλά δεν θα τολμούσε ποτέ να ζητήση με λόγο την επιβεβαίωση της χαιρέκακης του υποψίας. Ο Σεβαστίδης δεν ήταν άνθρωπος που έπαιρνε από αστεία, είτε παρατηρήσεις. Του 'ναντίον.

"Τί έχουμε Βαγγέλη;"

"Τίποτα κ. διευθυντά" κούνησε κείνος τους ώμους του αδιάφορα.

"Σε βλέπω ανήσυχο"

"Ουφ! Ζέστη, τί άλλο;"

Έριξε τη ματιά του για μια στιγμή προς τους τοίχους του δωματίου σαν να επεδίωκε να ελέγξη τον χώρο. Οι χάρτες ήταν πάντα εκεί, οι κιτρινισμένες πλαστικοποιημένες φωτογραφίες με τα ελληνικά αξιοθέατα στο ίδιο σημείο, αμετακίνητη επίσης και η νεώτερη μεγενθυμένη του Υπουργού Εξωτερικών και του Τούρκου ομόλογού του. Διετηρούσε πάντα καθαρή την εικόνα της θερμής χειραψίας των πολιτικών που άστραφταν μ' ένα χαμόγελο ίσως κάτι παραπάνω θερμό απ' το κοινότυπα διπλωματικό του πρωτοκόλλου.

"*Χαιρετούρα και δαύτη, έ;*" σχολίασε ο κλητήρας που ακολούθησε τη ματιά του διευθυντή με τη γνωστή, χοντροκομμένη του περιέργεια. Ο άλλος τον κοίταξε περιφρονητικά σαν να απαξιούσε να τον επιπλήξη και αμέσως ξαναβυθίστηκε στη μελέτη της γραφειοκρατίας του.

Είχε να κάνη πολλά. Κι έπρεπε να τα φέρη εις πέρας προτού η βουλή επαναλάβει τις εργασίες της για την νέα περίοδο. Ήταν μία δουλειά δύσκολη και ιδιαίτερα προσεκτική. Ρητές διαταγές απ' την ίδια την ηγεσία της κυβερνήσεως απαιτούσαν μία σχολαστικότατη έρευνα και καταχώρηση όλων των αρνητικών διαβημάτων της ελληνικής κυβερνήσεως προς την τουρκική κατά την μεταπολεμική ιστορία. Η ομάδα του είχε εργαστεί πάνω σ' αυτήν την προοπτική επίπονα και σκληρά από τα μέσα του περασμένου χειμώνα. Είχαν ελεγχθεί πρακτικά και πρωτόκολλα, είχαν ξεψαχνισθεί βιβλιοθήκες, ακόμη και σεντούκια είχαν παραβιασθεί στα υπόγεια του Υπουργείου, προκειμένου να συγκεντρωθούν λεπτομερέστατα στοιχεία για την πραγματοποίηση της ερεύνης. Ο ίδιος είχε ζητήσει και κανονίσει να πάρη την άδειά του μετά τα μέσα Αυγούστου ώστε να επιβεβαιωθή για την επιτυχή περάτωση του έργου γύρω στις αρχές, όπως υπολόγιζε, του ιδίου μηνός. Και αν μία κάποια παρατυπία παρέτεινε τη συσσώρευση του υλικού, να μπορούσε να την ελέγξη έως τον δεκαπενταύγουστο.

Πράγματι, τα είχαν εν συνόλω καταφέρει. Είχε πραγματοποιηθεί και η καταχώρηση και όπως είχαν διατάξει Υπουργός και Υφυπουργός, είχε προχωρήσει μέχρι τέλους η εμβριθής λογοκρισία του υλικού. Ένας τεράστιος όγκος, πιο απλά αρνητικών στάσεων του εν λόγω Υπουργείου προς το αντίστοιχο τουρκικό, επισήμων διαμαρτυριών και πιο συγκεκριμένα παράξενων παρασκηνιακών συμβάντων είχε τεχνηέντως αλλοτριωθεί. Ήταν ομολογουμένως μία καταπληκτική προσπάθεια. Βασιζόταν κυρίως στην εξής απλούστατη τακτική: Το υλικό των κιτρινισμένων φακέλλων μεταφερόταν πλέον εξ' ολοκλήρου στην μνήμη των υπολογιστών, ενώ χωρίς να παραποιηθή επέστρεφε στα υπόγεια δωμάτια με την διαφορά ότι οι χώροι υποδοχής του μετατρέπονταν σε πιο άθλιους απο ποτέ. Η σήψη του υπογείου θα επέτεινε την καταστροφή συγκεκριμένων εγγράφων, των οποίων η αναφορά και η ερμηνεία μονάχα πονοκέφαλο και προβλήματα θα επέφεραν στη δημοσιότητα. Αντιθέτως, μια ευφυής μεταφορά τους στους υπολογιστές όπου μία λέξη, ένα κόμμα, η αλλαγή ενός ρήματος αλλά και πιο σπάνια η θυσία μιας επικίνδυνης παραγράφου θα εξωραΐζαν το κείμενο, καταστούσαν την πρόσβαση στην ιστορία σαφέστατα πιο ασφαλή. Ασφαλή. Αυτή 'ταν η λέξη. Η χώρα είχε ανάγκη από ασφάλεια. Ούτε από μεγαλοσχήμονες πατριδοκάπηλους, ούτε από παληκαρισμούς ηλιθίων που εξωθούσαν την κατάσταση στα άκρα.

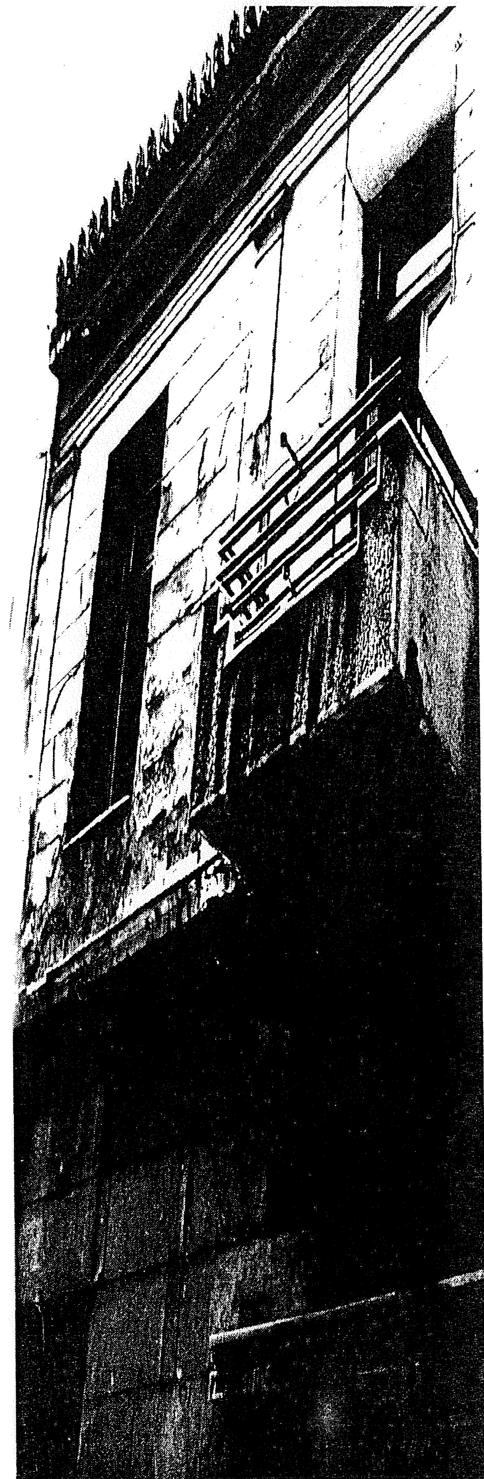
Απαραίτητο συμπλήρωμα της όλης εργασίας, υπήρξε βέβαια και η έντεχνη φωτογράφηση όλων - ή πιο συχνά σχεδόν όλων - των εγγράφων. Αν μετά την πιθανή διάλυση του υλικού υπήρχε λόγος προσβάσεως στις φωτογραφίες των πρωτοτύπων, κάτι τέτοιο θα εδείκνυε, αν μη τί άλλο, την αληθοφάνεια του εγχειρήματος. Ουδεμία όμως φωτογραφία από κείνες τις δύσπεπτες δεν θα κοσμούσε τη δημοσιογραφική ή πολιτική έρευνα οιουδήποτε ενοχλητικού του μέλλοντος. Ο Σεβαστίδης αυτά τα γνώριζε καλά. Ιστορία ίσον πηγές. Και πηγές ίσον τεκμήρια. Τίποτ' άλλο.

Βέβαια γνώριζε επίσης πως το πρόβλημα δεν ήταν τα παραπάνω, όσο η απόκρυψη κρυφών συναντήσεων διπλωματούχων των δύο χωρών σε κρίσιμες περιόδους και η αποδοχή των ελληνικών κυβερνήσεων συγκεκριμένων απαιτήσεων της άλλης πλευράς, κυρίως κατόπιν μεσολαβήσεως γνωστών συμμάχων. Εδώ η παραποίηση είχε τον πρώτο λόγο. Κι απ' τις πληροφορίες που ελάμβανε εκ των ανωτέρων, η προσπάθεια τούτη ήταν πολυσύνθετη. Φιλοσοφία των ανωτάτων κλιμακίων ήταν να συνδυαστή με τ' αρχεία του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως όπως και Εσωτερικών. Επί παραδείγματι: Κυπριακόν. Συμφωνία Ζυρίχης-Λονδίνου, παρασκήνιον υπογραφής. Επίσης, πρωθυπουργοποίησις Καραμανλή, πρώην απλού υπουργού δημοσίων έργων. Απόκρυψις ενδιαφέροντος των μεγάλων δυνάμεων δια την προσωπικήν του ανάδειξιν και τας ειδικάς συμβουλάς τους κατά την έναρξιν του κυπριακού αγώνος. Εσωτερικά θέματα: Απόκρυψις προσπαθειών κυβερνήσεως ένα χρόνο μετά δια την ματαίωσιν διαδηλώσεων χιλιάδων Αθηναίων κατά της Αγγλικής πρεσβείας. Δημόσία τάξις: Απόκρυψις εντολής Καραμανλή προς Αστυνομίαν δια τον πυροβολισμόν διαδηλωτών. Παραποίησις ειδήσεως περί εννέα νεκρών εξ' αυτών. Και άλλα πολλά.

Το ζήτημα είχε ενδιαφέρον. Ο Σεβαστίδης δεν παρέλειπε όλον τον τελευταίο καιρό να εξηγή στους συναδέλφους του ότι η υπόθεση είναι εθνική. Οι γενιές του μέλλοντος, επανελάμβανε, δεν πρέπει να ανατραφούν όπως εμείς με το εθνικό μίσος προς κάθε τι ξένο και την μισαλλοδοξία. Οι δε εθνάρχες της ιστορίας μας δεν πρέπει να κινδυνεύσουν από τέτοιες ερμηνείες παρατυπιών που εύκολα οδηγούν σε σοφιστείες, διαστρέβλωση και φανατισμό.

Και ακολουθώντας με βάση το ρητό του - πειθαρχία και λογική - τις υποδείξεις των προϊσταμένων του, ήταν έτοιμος να τους παρουσιάση το ευάρεστο τέλος της αποστολής και ν' απολαύση την άδειά του, όταν... Ως κεραυνός εν αιθρία, νέα διαταγή απαιτούσε τη συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού για την "απο-φασιστικοποίηση" κειμένων του 1922 και της Μικρασιατικής καταστροφής. Βρέθηκε στο γραφείο μόνος του, υποχρεωμένος να λογοκρίνη σχετικά κείμενα που, ευτυχώς αυτή τη φορά δεν θα 'χαν να κάνουν με μία εποχή όπου η εξομάλυνση των αντιθέσεων δύσκολα θα επιτυγχανόταν μέσω της ίδιας εργασίας για τα έγγραφα του Υπουργείου του. Απλά εξητείτο υπάλληλος για να συνεργαστή με ανάλογον του υπουργείου Πολιτισμού και μοιραία η θερινή λειψανδρία υποχρέωσε την παραμονή του.

Ήταν δύο μετά τα μεσάνυχτα. Ο βραδυνός κλητήρας, που εκτελούσε και χρέη νυχτοφύλακα για την πλευρά εκείνη του κτιρίου, τον συντρόφευε βαρύθυμα στην πνιγηρή του βάρδια. Την είχε σκόπιμα επιλέξει συνεχόμενα με την προηγούμενη κανονική του υπηρεσία για να τελειώνη μια ώρα αρχύτερα και να φύγη εκτός Αθηνών. Όπως τα υπολόγιζε το πρωί θα ήταν επιτέλους ελεύθερος. Η κούραση διπλή, αλλά το αποτέλεσμα

ευτυχές. Κοίταξε το ρολόι του. Ο συνεργάτης του είχε καθυστερήσει. Ξαναφύσηξε νευρικά, αν και αυτή τη φορά όχι παρατεταμένα. Μάζεψε μια στίβα χαρτιά και πέταξε τα γυαλιά στο γραφείο.

"Πού 'σαι Βαγγέλη. Βάλε αυτά απέναντι στο γραφείο της Δέσποινας και κατέβα μετά στο Υπόγειο".

"Τί θα πάω κάτω κ. Διευθυντά;"

"Τίποτα. Τίποτα δεν θα πας. Απλά, επειδή έχω άγχος μιας και σήμερα τελειώνω, θέλω να ελέγξης εάν είναι όλα όπως τα 'χουμε αφήσει. Ξέρεις. Γραφεία, φάκελλοι και τα σχετικά".

"Καλά είναι. Αφού τα 'δα και χθες. Τί να τα κούνησε από κει, κανάς ποντικός;"

"Άσε τις εξυπνάδες και τράβα. Είπαμε. Α, και κάτι ακόμα. Την προηγούμενη εβδομάδα προσπάθησα ν' ανοίξω κείνο το παλιό σεντούκι στην άκρη του υπογείου, μα δεν τα κατάφερα. Για κάνε καμμιά προσπάθεια".

"Ποιό σεντούκι;"

"Κείνο στην άκρη, τέρμα κατά το χαλασμένο θερμοσυσσωρευτή"

"Που, στη γλύτσα;"

"Ναι μωρέ, άντε που σου λέω".

"Μα αυτό είναι προϊστορικό. Άσε που ζέχνει εκεί από τα βρωμόνερα λες και 'χει πεθάνει κανείς μισόν αιώνα τώρα".

Ο Σεβαστίδης χαμογέλασε. Κατά βάθος αυτές ήτον και οι ιδανικές συνθήκες που 'χαν επισταμένως δημιουργήσει για την φθορά του υλικού. Στην ουσία δηλαδή, δεν είχαν παρά να διατηρήσουν την παλαιότητα του χώρου και την γνωστή αθλιότητα του υπογείου.

"Καλά κοίτα όπως σού 'πα και προσπάθησε να τ' ανοίξης μήπως βάλουμε τίποτ' άλλο εκεί μέσα. Άντε ξέρεις εσύ" είπε αυστηρά.

Ο κλητήρας υπάκουσε κατεβάζοντας βαριεστημένα το κεφάλι του, αν και κατά βάθος δεν ήξερε τίποτα. Του φαίνονταν όλα αυτά εκνευριστικά παράξενα. Ταξινόμηση υλικού σ' έναν πραγματικά βρωμότοπο... Αλλά και σε κείνο το παραμελημένο σεντούκι. Τί να βάλης εκεί μέσα; Εκεί ό,τι κι αν βάλεις θα καταστραφεί...

"Και να μην αργήσης! Περιμένω τον κ. Καλεντέρη. Μπορεί να 'χουν κλείσει την κάτω πόρτα και θέλω να κατέβης να του ανοίξης. Κατάλαβες κουμπάρε;"

Κάτι τέτοιες ώρες ο κυρ-Βαγγέλης ζήλευε την υπηρεσία της εισόδου. Εκεί δεν τους ήλεγχε κανείς, παρά αυτοί ήλεγχαν τους άλλους. Κι αφού ο ίδιος ο διευθυντής του ανεχόταν την πιθανότητα να σαχλογυρίζουν μακριά απ' το πόστο τους, τότε φαντάσου. Άφησε τα χαρτιά του Σεβαστίδη στο γραφείο που τον διέταξε και στράφηκε προς την πόρτα της αιθούσης. Στο μυαλό του παρέλασε για μια ακόμη φορά η ποθεινή ημέρα της συντάξεως που όντως δεν αργούσε. Ήταν τουλάχιστον δεκαπέντε χρόνια μεγαλύτερος απ' τον διευθυντή του. Αλλά όπως κι αν το δεις, εκείνος ήταν διευθυντής κι αυτός κλητήρας. Και ήταν και "κουμπάρος". Μεγαλωμένος στην Αθήνα από μικρός δεν είχε στην λαλιά του βέβαια την κυπραίικη προφορά των γονιών του. Ήταν όμως κουμπάρος κι ένιωθε περήφανος γι' αυτό. Αγράμματος σε γενικές ακόμη γνώσεις δεν ήξερε και πολλά. Όμως το αγαπούσε το νησί του, έτσι από παράδοση. Κι ας μην τον είχαν βοηθήσει τόσοι και τόσοι φτιαγμένοι Κυπραίοι στην Αθήνα, συγγενείς και φίλοι παιδικοί. Κατά βάθος ο κυρ-Βαγγέλης είχε δημιουργήσει μίαν εντελώς ιδιότυπην εικόνα για την τοπική του πατρίδα. Συναισθηματικός στο έπακρο, αγαπούσε την ιστορία του νησιού του κι ας την εννοούσε ακόμη με τρόπο νεφελώδη και γενικό. Αντιθέτως διετηρούσε μίαν απόσταση προς τους συμπατριώτες του που εκείνοι τουλάχιστον την ερμήνευαν ως φθόνο του για την οικονομική τους εξέλιξη. Ο ίδιος, μισθοσυντήρητος και φουκαράς, το αρνιόταν πάντως και με το παραπάνω. Έριξε μια τελευταία ματιά προς τον

Σεβαστίδη προτού δρασκελίσει το κατώφλι. Άξαφνα το γνωστό του συναίσθημα για τους αποκατεστημένους πατριώτες ξύπνησε με μιας. Ένοιωθε ότι περισσότερο έμοιαζαν με τον διευθυντή του παρά με τον ίδιο.

Απομακρύνθηκε με αργά, νωθρά βήματα. Ο Σεβαστίδης διέκρινε απ' την άλλη άκρη τη σιλουέτα του μέχρι που χάθηκε στο βάθος της σκάλας του κτιρίου. Η εσώτερη ησυχία του Υπουργείου ξανακυριάρχησε καταπιεστικά μες την πνιγηρή, κατασκότεινη νύχτα κι ο Σεβαστίδης έστρεψε το λαμπατέρ του γραφείου του προς την πλευρά της πόρτας για να ξεκουράση τα ταλαιπωρημένα του μάτια.

Αυτή η Αθήνα ήταν ανυπόφορη. Περασμένα μεσάνυχτα και ο καύσωνας εξακολουθούσε. Έτριψε τα γυμνά από γυαλιά τώρα μάτια του και σφούγγισε το ιδρωμένο του μέτωπο με το ήδη λερό μανίκι του υποκαμίσου του. Το καυτό απόσταγμα του ζαρωμένου του δέρματος απορροφήθηκε απ' το ύφασμα, όμοια με δύο στάλες βραστού λερωμένου νερού που αποτύπωναν τις κηλίδες τους εκδικητικά.

Αυτή η ώρα ήταν απ' τις χειρότερες. Το τσιμέντο αναδύει την αποπνιχτική κάψα όλης της ημέρας και μόνον οι πρωινές ώρες αυτής της ελάχιστης δροσιάς μπορούν να σε σώσουν. Και είναι και η ησυχία, αυτή η εκνευριστική ηρεμία που σε τσακίζει. Τουλάχιστον στην ημερήσια-πρωινή υπηρεσία έχεις συντροφιά και το φρενιασμένο κουδούνισμα του τηλεφώνου και μπορείς να πης και μια κουταμάρα για να ξεφύγης. Ενώ τώρα...

Συλλογίστηκε. Το ρητό επανήλθε στις σκέψεις του. Πειθαρχία και λογική. Καθώς δεν έβλεπε καθαρά χωρίς τα γυαλιά του, προτίμησε ν' ανοίξη τα μάτια του διάπλατα και να στοχαστή μέσα απ' τις δυσνόητες, παραμορφωμένες εικόνες της αιθούσης, εύλογα τέτοιες ως αντικείμενο πλέον της θολής του όρασεως. Ήταν ένα είδος διαλογισμού που του κρατούσε παρέα τις δύσκολες ώρες της εξάντλήσεως. Οι δουλειές τελείωναν. Είχαν φθάσει και οι τελευταίες παραγγελίες των διαφημιστικών φυλλαδίων σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Τ. και είχαν και αυτές λογοκριθεί διότι κάποιοι το 'χαν παρακάνει. Έφταναν στο σημείο να σχολιάσουν αρνητικά την διαφημιστική εκστρατεία των απέναντι. Τα γνωστά δηλαδή. Καμηλοδρομίες στην Έφεσο, ο ποιητής της Ιλιάδας δεν είναι Ομέρ αλλά Όμηρος, οι τουρκικοί θησαυροί των βυθών του Μπουντρούμ δεν είναι παρά τα αγγεία απ' τα ναυάγια της Αλικαρνασού και άλλα σχετικά. Θα στέλνονταν από βδομάδα και τα ήδη λογοκριμμένα φυλλάδια στο Υπουργείο Εμπορίου για την μη αναφορά της λέξης ΦΥΡΟΜ - τουλάχιστον όχι διορθωμένα, με τη λέξη Μακεδονία - και θα προχωρούσαν και οι εισαγωγές από Σκόπια δίχως κωλύματα.

Ήταν πολυ κουρασμένος. Ήδη η κόπωση των τελευταίων μηνών ήταν εμφανής και στις επιδόσεις του. Ο καρδιολόγος ανησυχούσε για την εξέλιξη της υγείας του και του 'χε συστήσει αναρρωτική άδεια και πολλή ξεκούραση. Αλλά η εργασιομανία του Σεβαστίδη δεν επέτρεπε ακόμα κάτι τέτοιο. Κι απ' την άλλη πλευρά η δουλειά του έδινε δύναμη. Η ευθύνη τον γέμιζε ψυχικά. Ξανακοίταξε το ρολόι του τοίχου, αλλά δεν ήταν σε θέση να διακρίνη την ώρα καθαρά. Ο υπάλληλος του Υπουργείου Πολιτισμού αργούσε, κι αυτός εάν δεν είχε κάτι να κάνη για ν' απασχοληθή, σύντομα θα περιέρχετο σε υπνόκωμα.

Πέρασε κι άλλη ώρα. Ο Βαγγέλης αργούσε ν' ανέβη απ' το υπόγειο. Ίσως αυτός ο παλιόγερος να επωφελήθηκε για να πιή κανά καφέ με τους αργόσχολους φύλακες της κεντρικής πύλης. Νύσταζε. Δεν φαινόταν κι ο Καλεντέρης. Τα μάτια του, τα θολά τυραγνισμένα του μάτια έκλειναν για να χαλαρώσουν. Αυτό το νυχτέρι θα τον σκότωνε. Έγειρε άθελά του το κεφάλι πάνω στις σκόρπιες φυλλάδες του γραφείου του και δίχως να το επιδιώξη ο λήθαργος βάρυνε πάνω του πονηρά. Τ' αναψοκοκκινισμένα του μάγουλα χαράχτηκαν απ' τα μολύβια που δεν πρόλαβε να τα παραμερίση κι έτσι εξαντλημένος, σχεδόν σωριάστηκε πάνω τους δίχως να μπορέση καν να το καλοσκεφτή...

...Ακούστηκε θόρυβος. Όχι θόρυβος ισχυρός. Ούτε καν ζωηρό περπάτημα. Μάλλον θόρυβος ισχνός. Μάλλον αλαφρύ σούρσιμο ποδιών. Σούρσιμο ποδιών κι αλαφρύ βέβαια δεν γίνεται. Αλλά τότε έτσι φάνηκε, έτσι ακούστηκε. Ο Σεβαστίδης πίστεψε ότι θα 'ταν ο Βαγγέλης που εδέησε να επιστρέψη. Βαριόταν όμως να βάλη τα γυαλιά του για να το διαπιστώση. Κι ένιωθε βαρύς, πολυ βαρύς για να ρωτήση.

Τίποτα, καμία παρατήρηση, μία ερώτηση, ένα σχόλιο, κατιτίς τέλος πάντων. Αυτός δεν πρέπει να 'ναι ο Βαγγέλης. Μάλλον ο Καλεντέρης θα 'ναι. Αλλά κι αυτός θα χτυπούσε πρώτα την πόρτα, θα μιλούσε, κάτι θα 'λεγε ο άνθρωπος, δεν

μπορεί. Μήπως είναι κανένας ξενύχτης υπάλληλος των άλλων ορόφων;

Το σούρσιμο συνεχίστηκε. Η σκιά, όπως την υποπτευόταν εδώ και κάποιες στιγμές, έκαμε να τον πλησιάση.

"*Ποιός είναι; Ποιός είναι, λέω;*"

Δεν έλαβε απάντηση. Κινήθηκε άτσαλα για να πιάση τα γυαλιά του αλλά οι νευρικές απολήξεις των χεριών του μπερδεύτηκαν πάνω στ' ανάκατα χαρτιά του γραφείου του.

"Ποιός είναι; Γιατί δεν μιλάτε κύριε, ποιός είστε;"

Απ' την ταραχή του έσπρωξε κατά λάθος στο πάτωμα τα μολύβια καθώς προσπαθούσε μάταια να εντοπίση τους παχείς του φακούς.

Αλλά η σκιά δεν απάντησε. Σερνόταν ίσια καταπάνω του, αργά, μα εκνευριστικά σταθερά και αμίλητα.

"*Θα απαντήσετε επιτέλους;*" ύψωσε σχεδόν υστερικά τη φωνή του ο Σεβαστίδης κι αυτη τη φορά παραιτούμενος απ' την προσπάθεια ανεύρεσεως των γυαλιών, ανοιγόκλεισε τα μάτια του, έσμιξε τα φρύδια του και προσπάθησε να ξεδιαλύνη τα χαρακτηριστικά της απροσδόκητης φιγούρας, όσο μπορούσε.

Πράγματι η σκιά προχώρησε κι άλλο προς τη μεριά του κι ήταν πια τόσο κοντινή η απόσταση που σχεδόν ο παράξενος επισκέπτης του ακουμπούσε στην αντικρυστή πλευρά του γραφείου του.

Ο Σεβαστίδης πολύ πιο εύκολα τώρα από πριν, είχε την δυνατότητα να διακρίνη το ύψος του και σε γενικές γραμμές τα χαρακτηριστικά του. Αυτός ήταν επίσης και ο λόγος για τον οποίο, τόσο παράδοξα μέσα στην πνιγηρή ζέστη της νύχτας, ένιωσε μια αιφνίδια ανατριχίλα να διαπερνά τη ραχοκοκκαλιά του απ' άκρη σ' άκρη. Ο επισκέπτης, που προφανώς ήταν άνδρας, ήταν κοντός, πολύ κοντός ακόμα και για τα δικά του δεδομένα. Αλλά οι πλάτες του, οι ώμοι του... Όχι, όχι οι σωματικές του διαστάσεις ήταν κανονικές. Για άλλο μάλλον λόγο φαινόταν τόσο χαμηλός. Ααα! Τώρα εξηγείται. Ο άνθρωπος αυτός είναι ανάπηρος. Ναι. Κάποια σοβαρή μειονεξία στα κάτω άκρα. Βέβαια, βέβαια. Ανθρωπάκι θα είναι. Άκου να δης! Κι εγώ προς στιγμήν φοβήθηκα. Για να δω καλύτερα. Ναι, ταλαίπωρος είναι, κανάς φουκαράς. Πω-πω-πω! Τί άθλια ρούχα είναι αυτά; Τι απαίσια εμφάνιση; Όπως και να το κάνη κανείς, μπορεί να είναι ένας ανήμπορος σακάτης, αλλά μακριά από σακάτηδες και σημαδεμένους. Καλέ τι λέω; Αυτός είναι... Μα, δεν μπορώ να πω, το πρόσωπό του δεν είναι άσχημο, το αντίθετο μάλλον! Δείχνει συμπαθές και νεανικό. Αλλά το ύψος του, η αναπηρία του, το σούρσιμό το. Φρικαστικά πράγματα.

"*Σας ερωτώ για τελευταία φορά. Ποιός είστε κύριε και τί ζητάτε σ' ένα Υπουργείο τέτοια ώρα. Απαιτώ να απαντήσετε!*" φώναξε πάλι ο Σεβαστίδης μ' έναν τόνο όμως που τώρα έδειχνε ότι ο φόβος υπερνικούσε εν τέλει τις όποιες λογικές του εκτιμήσεις.

Ο επισκέπτης σούρθηκε ακόμα λίγο κι ακούμπησε το ένα του χέρι στο γραφείο του διευθυντή. Εκείνος, λες και τον ακουμπούσε τον ίδιο, αναρρίγησε ξανά και γουργούρηξε τρομαγμένα.

"*Μα γιατί δεν απαντάς άνθρωπέ μου επί τέλους; Γιατί;*" παραπονέθηκε ο Σεβαστίδης σχεδόν κλαψουριστά, αφήνοντας πια τους πληθυντικούς και τις τυπικές εκφράσεις κατά μέρος.

"Δεν υπάρχει λόγος να φοβάσαι" ακούστηκε ύστερα από ατέλειωτες στιγμές αναμονής η φωνή του επισκέπτη. Ήταν μια φωνή καθαρή, κρυστάλλινη. Ο Σεβαστίδης εάν δεν ένιωθε τόσο έντονη την αηδία προς την εμφάνισή του, θα μπορούσε ίσως να παραδεχθή πως έμοιαζε τουλάχιστον ευγενική.

"*Τί ζητάς; Εδώ είναι Υπουργείο, το ξέρεις;*"

"*Το ξέρω, το ξέρω πολύ καλύτερα κι απο σένα*" ξανά 'πε κάπως έτσι, ανερμήνευτα.

"*Και τί μπορεί να θες εσύ σ' ένα τέτοιο Υπουργείο;*"

"*Εγώ...Δεν θέλω πολλά... Απλά μια χάρη*".

"*Δεν κάνουμε χάρες σε ζητιάνους. Δεν γίνονται αυτά*".

"*Μα δεν είμαι ζητιάνος*".

"*Καλά, έτσι λέτε όλοι. Λες κι εγώ δεν βλέπω τί 'σαι". Άκου άνθρωπέ μου. Άκου για να καταλάβης. Εδώ είναι Υπουργείο. Υπουργείο Εξωτερικών. Σ' αυτούς τους χώρους δεν γίνονται χάρες. Χάρες και ρουσφέτια γίνονταν παλιά, πολύ παλιά. Τώρα έχουν αλλάξει τα πράγματα. Το 'πιασες;*".

"*Δεν κάνετε χάρες σ' Έλληνες;*"

"*Πώς; Δεν το κατάλαβα αυτό*".

"*Γιατί στους ξένους κάμετε πολλές*".

"*Ααα! Εσύ είσαι εκνευριστικός*" τινάχτηκε ο Σεβαστίδης ενοχλημένος "*Αϊντε Χριστιανέ μου. Να, πάρε δω*" έψαξε νευρικά την τσέπη του κι έβγαλε ένα νόμισμα πρόχειρα όπως μπορούσε μες τη θολούρα του. "*Πάρε κι άμε στο καλό. Και που 'σαι. Δεν ξέρω πως τα κατάφερες και μπήκες τέτοια ώρα εδώ μέσα - φαίνεται πως αυτοί στην πύλη κοιμούνται όρθιοι - αλλά να μην το ξανατολμήσης γιά'τι θα φωνάξω την Αστυνομία. Τ' ακούς;*".

Ο επισκέπτης απέφυγε να πάρη το νόμισμα. Η φωνή του ξανακαμπάνισε το ίδιο κρυστάλλινα όπως και πριν.

"*Στο ξαναλέω, δεν είμαι ζητιάνος*".

"*Σοβαρά; Μα καλά δεν βλέπω τα ρούχα σου, το πρόβλημά σου;*".

"*Το πρόβλημά μου...*" *έκανε κάπως πιο στενα-χωρημένος τώρα ο επισκέπτης*.

"*Ναι, αυτό... Το πρόβλημά σου, όποιο είναι τέλος πάντων. Κι αυτή, η πως την λένε, η καραμούζα στο άλλο σου χέρι τί είναι; Για να τραγουδάς δεν την έχεις, έτσι για να σου αδειάζουν κανά τάλληρο;*".

"*Μ' έχεις παρεξηγήσει*".

"*Εντάξει, σ' έχω παρεξηγήσει. Φύγε τώρα, φύγε, ακούς;*".

"*Θέλω πρώτα μια χάρη, μίαν υπόσχεση*".

"*Δεν κάνουμε χάρες εδώ, πόσες φορές θα στο ξαναπώ;*".

"*Εσύ μπορείς να μου κάνης. Άλλωστε την ζητώ από σένα*".

"*Τί σχέση μπορώ να έχω εγώ μ' έναν ρακένδυτο ζητιάνο;*".

"*Θέλω να μου υποσχεθής πως θα μ' αφήσης να σαλπίζω. Αυτό μόνον, τίποτε άλλο*".

"*Αυτός είναι τρελλός. Μα καλά, δεν υπάρχει κανείς σ' αυτό το κτίριο για να τον πετάξη έξω με τις κλωτσιές; Βαγγέλη! Πού 'σαι πανάθεμά σε όταν σε χρειάζομαι; Βαγγέλη, κάποιος τέλος πάντων. Αστυνομία. Φρουρά, φρουρά!*".

"*Σε παρακάλω. Μια χάρη μόνο... Άσε με να σαλπίζω!*".

"*Βαγγέλη, Βαγγέλη...*"

"*Άσε με...*"

"*Βαγγέλη, Βαγγέλη, Βαγγέλη...*"

Ο Βαγγέλης εισχώρησε απότομα στο δωμάτιο τρομαγμένος απ' τις φωνές. Συνάντησε τον Σεβαστίδη λουσμένον στον ιδρώτα να φωνάζη και να οδύρεται με τα χέρια σφιχτά γύρω απ' το πρόσωπό του που το στήριζε στις σκόρπιες φυλλάδες του γραφείου του.

Η αλήθεια είναι πως δυσκολεύτηκε να τραβήξη τα χέρια του διευθυντή του που μανιωδώς προσπαθούσε να τα κρατήση ενωμένα με το πρόσωπό του λες και μ' αυτόν τον τρόπο θα το προστάτευε από κάτι κακό.

"*Κύριε διευθυντά, κύριε διευθυντά. Ξυπνήστε. Δεν είναι τίποτα, ξυπνήστε!*".

Ο Σεβαστίδης μισάνοιξε τα μικροσκοπικά του ματάκια δειλά, πολύ δειλά και φοβισμένα, σαν να επιχειρούσε να αναγνωρίση τον χώρο. "*Εσύ 'σαι Βαγγέλη, εσύ;*".

"Ναι, εγώ είμαι κύριε διευθυντά. Ποιός νά 'ναι;".

"Τα γυαλιά μου, τα γυαλιά μου..."

"Ορίστε, μόλις τα 'πιασα από κάτω. Θα τα 'χατε πετάξει κατά λάθος στον ύπνο σας".

"Έτσι φαίνεται".

Τα φόρεσε και με μιας επανέκτησε την λογική του. Λογική και πειθαρχία ξαναμουρμούρισε επιδιώκοντας να συνέλθη θεληματικά και με το ζόρι. Λογική και πειθαρχία.

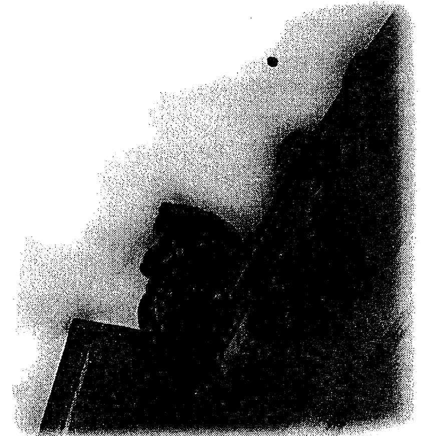
"*Εφιάλτης, έ;*" *παρατήρησε φανερά χαιρέκακα τούτη τη φορά ο κλητήρας*. "*Τρομάξατε για τα καλά*".

"*Μπα, τίποτα δεν ήταν. Μάλλον κουράστηκα. Η ζέστη*".

"*Ε, μα κύριε διευθυντά, τόση δουλειά κι εσείς*".

"*Καλά, άστ' αυτά τώρα. Πες μου, εσύ γιατί άργησες; Που γυρνούσες;*".

"*Που γυρνούσα; Πουθενά. Στο υπόγειο την έβγαλα. Προσπαθούσα ν' ανοίξω κείνο τ' ανα-*

θεματισμένο το σεντούκι. Βλαστήμησα".

"Τα κατάφερες;".

"Μπα! Έχει κάτι λουκέτα τέτοια", έδειξε χαρακτηριστικά με τα χοντρά του δάκτυλα. "Χρειάζομαι λοστάρι. Πρέπει να 'χουν ένα αφημένο στο δωματιάκι της εισόδου".

"Κάνε ό,τι ξέρεις και άνοιξέ το. Περιμένω κάτι έγγραφα απ' τον Καλεντέρη για να τα τοποθετήσω εκεί μέσα".

"Μα εκεί θα χαλάσουν, είναι γεμάτο υγρασία και παλιούρα. Αδύνατον να θέλη ο Καλεντέρης να τα βάλουμε κει".

"Για μένα λέτε, για μένα;" ακούστηκε η φωνή του νεοεισελθέντος επισκέπτη. "Άκουσα τ' όνομά μου".

"Επί τέλους. Ο συνάδελφος του Υπουργείου Πολιτισμού".

"Ζητώ κατανόηση για την αργοπορία. Κ. Σεβαστίδη, περνάτε τα ίδια με μένα και ξέρετε. Άδειες, διπλές υπηρεσίες".

"Κατανοώ, κατανοώ. Από αύριο όμως, τέρμα".

"Βέβαια, βέβαια. Έφερα και τα τελευταία κείμενα προς επεξεργασία. Αυτά και τέρμα όπως είπατε και σεις".

"Λοιπόν, ας στρωθούμε να τελειώνουμε. Τί ώρα πήγε αλήθεια;".

"Πήγε κοντά τρεις".

"Αν σας έλεγα ότι 'μαι στο πόδι απ' τις επτά το πρωί της προηγουμένης ημέρας, θα με πιστεύατε;".

"Αναμφισβήτητα. Δείτε το πρόσωπό σας σ' ένα καθρέπτη και θα τρομάξετε. Είστε χάλια".

"Νιώθω χάλια. Με ταλαιπώρησε και η τελευταία έρευνά μας. Κανονικά ήταν δική σας υπόθεση και του Υπουργείου Παιδείας. Όχι δική μου".

"Εννοείτε τα λογοτεχνικά κείμενα. Δεν έχετε άδικο. Πάντως αποδειχθήκατε ειδικός. Ας το δούμε απ' τη θετική του πλευρά".

"Θέλοντας και μη. Αλήθεια, τί μας έμεινε;".

"Α, τίποτα σπουδαίο. Δύο πεζογράφοι του οποίους λογόκρινα μόνος μου και τρεις ποιητές".

"Είναι όλοι σχετικοί με το '22;".

"Μα φυσικά. Μπορούμε να..." γύρισε και κοίταξε τον κλητήρα. Αυτός είχε αφήσει το στόμα μισάνοιχτο να χάσκη από μέσα μια ακαταλαβίστικη περιέργεια.

"Άντε Βαγγέλη. Άνοιξε κείνο το παλιοσεντούκι να τελειώνουμε σήμερα. Δεν θ' αργήσουμε μείς".

"Μα...".

"Δεν θα το συζητήσουμε. Τράβα. Μήπως θες και παρέα;".

"Καλά" ξερόβηξε κείνος πάλι ενοχλημένος. "Πάω. Εδώ που τα λέμε έχω και παρέα".

"Τί παρέα;".

"Μουσική".

"Τί μουσική;".

"Ξέρω γω; Κάποια μουσική ακούγεται κει μέσα. Τέλος πάντων, φεύγω να μην σας ενοχλώ".

"Παράξενο ανθρωπάκι" σχολίασε ο Καλεντέρης μόλις έφυγε ο κλητήρας. "Ακούγεται και μουσική απ' το υπόγειο;".

"Γέρος είναι, ό,τι θέλει ακούει. Μη δίνετε σημασία. Θα 'χει παρακρούσεις".

"Αστείος είναι..." παρατήρησε ο Καλεντέρης. Και μετά σκύβοντας κατά τον Σεβαστίδη, έτσι πιο συνωμοτικά. "Δεν πιστεύω νά 'χη καταλάβη τίποτα;".

"Τρελλός είσθε; Το παραμικρό. Αυτό μας έλειπε. Κυκλοφορούν ρουφιάνοι αγαπητέ. Τον είδατε αυτόν; Ανθρωπάκι είπατε. Δεν λέω, φουκαράς, φουκαράς, αλλά τόχει και το παρελθόν του".

"Τί εννοείτε;".

"Κύπριος".

"Ε, και;".

"Απ' τους άλλους".

"Μην μου πήτε".

"Ναι, ναι. Μπορεί να είναι αμόρφωτος και κατά βάσιν ακομμάτιστος, αλλά το '64 πολέμησε στην Κύπρο εναντίον των Τούρκων".

"Τί, με τον Γρίβα;".

"Με τον Ντερτιλή, άλλο φασιστόμουτρο και κείνο".

"Τον έγκλειστο λέτε; Αυτόν που επιδεικτικά δεν ζητεί χάρη αποφυλακίσεως;"

"Ακριβώς. Τον πραξικοπηματία με τα παράσημα στην Κορέα και στην Πάφο. Κακή του ώρα. Ήρωας!" Έκανε χλευαστικά.

"Λένε πως μετά τή μάχη διέταξε να φονευθούν 88 Τούρκοι στρατιώτες. Αυτός είναι κτήνος αιμοβόρο".

"Κτήνος που σαπίζει μέσα, είναι τώρα. Τέλος πάντων. Καταλαβαίνετε τώρα γιατί δεν εμπιστεύομαι κανέναν".

"Έχετε απόλυτο δίκιο. Αν κι επιμένω ότι ο κλητήρας είναι ηλίθιος". Σταμάτησε για λίγο και συνέχισε μετά βγάζοντας τα βιβλία από τον χαρτοφύλακά του. "Εδώ είμαστε. Λοιπόν. Δύο πεζογράφοι και δυο ποιητές λογοκριμμένοι. Μένει ο τρίτος".

"Οι δύο ποιητές;".

"Ναι, ξέρω. Έμεναν τρεις ποιητές αλλά οι δύο είχαν ασήμαντα έργα έως ελάχιστα. Γι' αυτό και δεν τους αναφέρω".

"Ο τρίτος; Είναι γνωστός;"

"Όχι, απεναντίας. Αλλά έχει περισσότερα έργα από τους άλλους και είναι και φανερά αντικομμουνιστής".

"Πότε πρόλαβε;".

"Αυτό ρωτώ κι εγώ. Φανατικός φαίνεται. Χμμ... Μαμμέλης Απόστολος... ποιητής και γιατρός..." μασουλούσε τις λέξεις καθώς διάβαζε τα βιογραφικά "...γεννήθηκε το 1876, αδελφός του τοποτηρητού του πατριαρχικού θρόνου Κων/λεως Δωροθέου..."

"Που γεννήθηκε;"

"Να δω... στη Σιγή της Προύσσας".

"Α!".

"Τον ξέρετε;"

"Όχι, όχι. Απλώς απ' τη Σιγή έλκω την εκ πατρός καταγωγή μου".

"Τί μου λέτε; Λοιπόν... Σπουδές στην Πόλη, Μόναχο, Βερολίνο, Βιέννη... Γερμανοτραφείς ο τύπος".

"Όπως όλοι τους".

"Ναι, ναι... χάνει την όρασή του το 1914... Εθνικόν Αριστείον Γραμμάτων το 1929... τυπικός εκπρόσωπος του Μεγαλοϊδεατισμού".

"Αυτόν θα τον κατασπαράξουμε. Δεν είναι ούτε Παλαμάς, ούτε Δροσίνης, ούτε Πολίτης...".

"Ούτε Ξενόπουλος, ούτε Καρκαβίτσας".

"Αυτά τα φασιστόμουτρα κείνης της οργάνωσης της "Εθνικής Εταιρείας" δεν μπορούμε να τα πνίξουμε"

"Ιερά τέρατα βλέπετε"

"Αυτόν όμως... Κυκλοφορούν ανατυπώσεις του έργου του;"

"Ελάχιστες και είναι όλες παλαιές. Η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως μας βοήθησε πολύ. Απέσυραν και τα τελευταία έργα του απ' όλες τις δημόσιες και επί ενοικίω βιβλιοθήκες. Τελευταία φυλλάδιά του στην βιβλιοθήκη της Καλαμάτας".

"Είναι όντως καλοί στη δουλειά τους. Έχω συνεργαστεί στο παρελθόν μαζί τους".

"Φαντάζομαι. Λοιπόν; Τί λέτε, θα τον εξαφανίσουμε;".

"Μην είσθε αφελής. Αυτό θα ήταν απόδειξη του εγχειρήματός μας. Απλά θα αποσύρουμε τα επικίνδυνα έργα του και εν συνεχεία θα φαντάζει ως ένας ευνουχισμένος ρομαντικός διανοούμενος. Με την Εθνική Βιβλιοθήκη τι έγινε;"

"Το συζητάτε; Δεν υπάρχει πλεόν ούτε ίχνος του".

"Πολύ ωραία. Σ' αυτόν δεν θα φτιάξουμε νέο πλαστό ποίημα. Φτάνει να εξαφανίσουμε τα καρκινώματα. Σας ακούω, τί ξεχωρίσατε;"

"Έχουμε και λέμε... ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ... "Χτίσε τον άφτιαχτο βωμό πάλι του Ωραίου να σκύψει προσκυνήτρα η πλάση..."".

"Μπα, ελληνολάτρης, κρυφοπαγανιστής και τα λοιπά. Κατά τα άλλα από επιφανή χριστιανική οικογένεια. Λοιπόν, πάει αυτό".

"Το σφάζω;" χαμογέλασε ο Καλεντέρης.

"Το κατακρεουργείτε. Συνεχίστε".

"Πάμε παρακάτω... Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΤΣΟΛΙΑ... "Ένας πελώριος σταυραετός/στο νύχι του μια φούντα/χρυσή κρατώντας τσαρουχιού/προβάλλει αργά στην πούντα/του μιναρέ μιας εκκλησιάς/Μανιάζουν οι σοφτάδες..."".

"Ούτε συζήτηση κ. Καλεντέρη, ούτε συζήτηση. Απαράδεκτο. Εθνικιστικό και φυλοπόλεμο. Στην πυρά".

"Καταλαβαίνω, μην ανησυχείτε. Παρά ταύτα επιτρέψατέ μου να σας συγχαρώ".

"Για ποιό πράγμα;".

"Πως να το πω; Βλέπω ότι δεν επηρεάζεσθε από την κοινή εντοπιότητα με τον συγγραφέα Μαμμέλη. Είσθε επαγγελματίας".

"Αγαπητέ κ. Καλεντέρη, θα σας εξομολογηθώ ένα μυστικό που είναι παράλληλα και συμβουλή" έκαμε ο Σεβαστίδης ευχαριστημένος απ' την παρατήρηση "Η διπλωματία..." γύρισε δίπλα μήπως τον ακούσει κανείς - παρά το ότι ήξερε πως δεν υπήρχε ψυχή - "Η διπλωματία δεν έχει ούτε συναισθηματισμούς αλλό ούτε και πατρίδες. Μετά την μικρασιατική καταστροφή, σας πληροφορώ ότι κάποιοι συγγενείς μου παρέμειναν στην Τουρκία και συνέχισαν την καρριέρα τους ως διπλωματούχοι της εκεί κυβερνήσεως!'.

"Καταπληκτικό" γούρλωσε τα μάτια ο Καλεντέρης. "Αυτό μοιάζει με μυθιστόρημα".

"Καθόλου" φούσκωσε σαν παγώνι από υπερηφάνεια για την έκπληξη που του δημιούργησε ο Σεβαστίδης. "Η μεγάλη παράδοση και η σχολή του Φαναρίου είναι μία αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα".

"Το δίχως άλλο".

"Λοιπόν, σας ακούω. Στο θέμα μας".

"Ναι..." ξαναγύρισε στα βιβλία του. "Εδώ είμαστε... ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ... "Ανθρωπιστή κι ειρηνευτή/μα πάντα αρματωμένο/και της φυλής ο αρχαίος φονιάς/μη σ' εύρη διχασμένο..."".

"Οι προθέσεις του συγγραφέως είναι εμφανέστατες. Απορώ πως δεν τον είχα υπ' όψιν μου τόσο καιρό. Στα αζήτητα και αυτό κ. Καλεντέρη".

"Ειδικά αυτό", γέλασε πηγαία ο Καλεντέρης και σημείωσε στα τεφτέρια του ό,τι έπρεπε να σημειωθή. "Κύριε διευθυντά, ας κάνουμε ένα ελάχιστο διάλειμμα. Έχει στεγνώσει το στόμα μου".

"Έχει ψύκτη στο διάδρομο. Πάρτε ένα ποτήρι από το ντουλάπι και πιείτε όσο θέλετε. Θα σας περιμένω".

Απλώθηκε για μια στιγμή και πάλι ησυχία. Αυτή η εκνευριστική σιγή που κυριαρχούσε και πριν, λίγο πριν τον πάρει ο ύπνος. Δεν ακουγόνταν μήτε αυτοκίνητα απ' τη λεωφόρο, μήτε το παραμικρό. Πνιγηρή ζέστη, αποβλακωτική, ιδρώτας, αίσθηση ζάλης και ισχυρός πονοκέφαλος. Δοκίμασε πάλι να σφουγγίση τις βραστές στάλες του μετώπου του με το πουκάμισό του και να ξεθολώση τους υγραμμένους φακούς απ' τα ματογυάλια του. Μια άδεια Αθήνα. Αποπνιχτική, σκοτεινή, τούτη τη νύχτα θα έλεγε και ιδιαίτερα παράξενη. Εξώκοσμη, κενή και μοναχική. Σαν απόμακρο πολυπληθές νεκροταφείο. Τι ειρωνεία! Και τί εφιάλτης κι αυτός προηγουμένως! Λοιπόν, ανασύνταξη δυνάμεων, πάνε αυτά. Πειθαρχία και λογική.

"Κύριε διευθυντά!" διέκοψε τις σκέψεις του η φωνή του κλητήρα που εισχωρούσε και πάλι στο δωμάτιο "Κ. διευθυντά!"

"Τί 'ναι Βαγγέλη; Έκανες τη δουλειά σου;".

"Αδύνατον κ. διευθυντά, αδύνατον".

"Δεν σε καταλαβαίνω, τί θα πει αδύνατον; Δεν άνοιξες το λουκέτο;"

"Έσπασα το 'να απ' τα δύο, αλλά εκεί που πήγαινα να σπάσω και τ' άλλο..." σταμάτησε να μιλά σαν να υπονοούσε κάτι απροσδόκητο. Το ύφος του λες και πρόδιδε μιαν εμπειρίαν τρομακτική.

"Τί συνέβη όταν πήγες να σπάσης και τ' άλλο;" γούρλωσε τα μάτια ο αγριεμένος Σεβαστίδης. Απρόσμενα το ρίγος που τον έπιασε στον ύπνο του αναπήδησε κοροϊδευτικά στο κορμί του.

"Έχετε τίποτα κ. διευθυντά;" ρώτησε ο κλητήρας παρατηρώντας την αλλαγή στη συμπεριφορά του.

"Τί έγινε μωρέ όταν πήγες να σπάσης και τ' άλλο; Γιατί δεν μιλάς;" κραύγασε απότομα σαν υστερικός.

"Τίποτα φοβερό κ. διευθυντά" χαμήλωσε το κεφάλι του ο Βαγγέλης "Να ήταν σάπιο το λοστάρι κι έσπασε".

"Ανάθεμά σε ανόητε" ξεφύσηξε λαχανιασμένος ο Σεβαστίδης.

Ο Καλεντέρης εισέβαλε στην αίθουσα κυριολεκτικά ως επιδρομέας "Τί συμβαίνει συνάδελφε; Είσθε καλά;".

Ο Σεβαστίδης απλά κούνησε το κεφάλι του.

"Νομίζω πως έχουν ταραχτεί τα νεύρα σας. Ορίστε λίγο νερό. Έφερα ποτήρι και για σας".

Ήπιε και ξανακάθησε στη θέση του. Τα μικροσκοπικά του ματάκια φάνταζαν τόσο κόκκινα και θολωμένα που ούτε το πάχος των χοντρών του φακών μπορούσε να κρύψη το χρώμα τους.

"Είστε καλύτερα τώρα; Α, έτσι νομίζω. Πάντως είναι αλλόκοτη νύχτα, γλυτσερή θα έλεγα".

Ο Σεβαστίδης ξανάγνεψε σιωπηλά. Πειθαρχία και λογική μουρμούρισε ψελλιστά μέσα απ' τ' αραιά του δόντια.

"Είπατε τίποτα;".

"Όχι, όχι, μπορούμε να συνεχίσουμε".

"Εσείς..." στράφηκε ο Καλεντέρης προς τον κλητήρα. "Επιτέλους. Μην κωλυσιεργήτε. Κάντε αυτό που σας λέγη ο διευθυντής σας. Ανοίξτε εκείνο το σεντούκι τέλος πάντων".

"Μα..." δίστασε ο κυρ-Βαγγέλης "Ό,τι κι αν βάλετε εκεί θα διαλυθεί".

"Δικό σας είναι το σεντούκι αγαπητέ μου; Πως κάνετε έτσι;"

"Εεε..."

"Λέω, δικό σας είναι;"

Ο κλητήρας δεν απάντησε.

"Ανοίξτε το και μην σας απασχολεί το τί θα συμβεί στο περιεχόμενό του. Η ευθύνη είναι του κ. Σεβαστίδη".

"Τί να πω; Είστε σίγουρος;"

"Βεβαιότατος" απάντησε αυστηρά ο Καλεντέρης. Ο κυρ-Βαγγέλης γύρισε την πλάτη του και ξανακατέβηκε τις σκάλες.

"Είχα δίκιο που σας έλεγα προηγουμένως ότι είναι ηλίθιος. Κρεττίνος με τα όλα του. Και αντιδραστικός. Αντιδραστική ιδεολογία δεν έχει; Τί περιμένατε;"

"Αισθάνομαι κουρασμένος"

"Μα καλά, πόσων ετών πολέμησε στην Κύπρο; Είναι μεγάλος".

"Είμαι πολύ κουρασμένος, νιώθω άρρωστος... Συγγνώμη πως είπατε;"

"Τίποτα, τίποτα, θα 'ταν εθελοντής ο παλιόγερος. Λοιπόν. Δύο ποιήματα μας έμειναν και τελειώνουμε".

"Ναι, σας ακούω" έκανε φανερά άτονα ο Σεβαστίδης. Η απότομη οργανική του πτώση δεν κρυβόταν πια με τίποτα.

"Το επόμενο ποίημα έχει να κάνη με αντισιωνισμό, έτσι φαντάζομαι. Δεν αναφέρει τη λέξη αυτή ο Μαμμέλης αλλά εκεί το πηγαίνει. Προσέξτε... "Το τουμπελέκι, το νταούλι και ο ζουρνάς/είναι τα μόνα επίσημα όργανα/του ερχόμενου πολιτισμού/όπως πόθησε να τον διαμορφώση/απαίσια ρυθμιστική σπείρα/που προορίζονται να κυριαρχήσουν πολλούς αιώνες...""

"Ώστε σπείρα..." παρατήρησε άψυχα πάντα ο Σεβαστίδης.

"Ήξερα πως θα συμφωνήσετε!" σύριξε θριαμβευτικά ο Καλεντέρης. "Ο τύπος είναι αντισιωνιστής προ του αντισιωνισμού. Ακούστε τί λέει παρακάτω... Όταν χορτάτοι πια οι ασιατικοί γύπες/θα κρώξουν πάνω απ' το ρημαγμένο κορμί της Ευρώπης..."

"Έχετε δίκιο" είπε με κόπο ο άλλος "Το επόμενο ποίημα;"

"Το επόμενο ποίημα..." σταμάτησε και κοίταξε εξεταστικά το συνεργάτη του. Πήρε μια βαθιά ανάσα. "Κύριε Σεβαστίδη. Δεν νομίζω ότι υπάρχει λόγος να συνεχίσουμε. Είστε ταλαιπωρημένος".

"Σας παρακαλώ, η ουρά μας έμεινε".

"ΣΤΗΝ ΑΡΜΥΡΗ ΕΡΗΜΟ, έτσι λέγεται... Κλαμένος όπως διάβαινα/την έρημο, πατώντας/αγκάθια κι άγρια βότανα/ και κόκκαλα σπαρ-

μένα... μπρος μου ένα δέντρο πρόβαλε/κι ακουμπημένον είδα/στη ρίζα του σα φάντασμα/γονατιστό στρατιώτη..."

Ακούστηκαν απότομα φωνές. Ιαχές θα'ταν η σωστότερη λέξη. Η πνιγηρή γλυτσερή ησυχία διεκόπη από ένα άξαφνο ρυθμικό βουητό που αντιλάλησε στους έρημους δρόμους. Καλεντέρης και Σεβαστίδης βγήκαν στα παράθυρα γουρλώνοντας τα μάτια τους απο περιέργεια.

"Τί 'ναι τούτο πάλι;".

"Ξέρω κι εγώ; Μοιάζει με διαδήλωση. Βλέπετε πίσω τη συνοδεία των αστυνομικών;"

"Διαδήλωση τέτοια εποχή και τέτοιαν ώρα; Δεν μοιάζουν για εργάτες. Ούτε γι' αναρχικοί".

"Απεναντίας κύριε Σεβαστίδη. Ακούστε τα συνθήματά τους. Είναι ολοφάνερα εθνικιστές. Α, μα βέβαια, τί λέμε τόσην ώρα; Να και οι σημαίες τους με τους κοκκινόμαυρους δικέφαλους αετούς. Βλέπετε;" έδειξε στην αρχή της πορείας με το δάκτυλο. *"Είναι Χρυσαυγίτες!"*

"Τώρα καταλαβαίνω" κούνησε ο διευθυντής το κεφάλι επιδοκιμαστικά. *"Επέτειος της Μικρασιατικής καταστροφής κ. Καλεντέρη. Βλέπετε λοιπόν πόσο επίκαιρη και αναγκαία είναι η εργασία μας; Ιδού η απόδειξη"* είπε κι έτεινε το χέρι του προς το πλήθος με μία κίνηση αποδοκιμασίας *"Οι ανεγκέφαλοι καραδοκούν. Σήμερα μειοψηφία, αύριο ποιός ξέρει τί;".*

"Απορώ με το κουράγιο τους. Σε μίαν άδεια, αποπνιχτική Αθήνα, αυτοί το χαβά τους".

"Οι ιδεολόγοι είναι οι πλέον επικίνδυνοι κ. Καλεντέρη. Μην το λησμονήτε ποτέ. Απ' όπου κι αν προέρχονται. Δεξιά ή αριστερά".

"Κοιτάξτε πάντως παράταξη, σχηματισμούς. Δεν είναι ούτε χίλια άτομα. Κι όμως, μοιάζουν πιότερο με νυχτερινή λιτανεία παρά με πολιτική διαδήλωση".

"Σοβαρευτήτε".

"Ξέρετε σε τί Θεό πιστεύουν; Είναι προγονολάτρες. Αυτά όλα έχουν τον σκοπό τους που κάνουν, δεν είναι τυχαία. Οι ίδιοι λένε πως μια βραδυνή αγιστεία προς τιμήν των νεκρών μπορεί εύκολα να νεκραναστήση τους ήρωές τους".

"Υπερβάλλετε τόσο που δεν σας αναγνωρίζω", έφριξε ο Σεβαστίδης.

"Δεν σας είπα ότι τα πιστεύω".

"Αλλοίμονο" σαν να τρόμαξε ο διευθυντής του τμήματος Λογοκρισίας του Υπουργείου Εξωτερικών. Και ξανακοιτώντας προς τους διαδηλωτές ένιωσε αυτόματα πάλι το ρίγος που τον ταλάνιζε τις τελευταίες ώρες στο χώρο εργασίας. Απαίσια νύχτα, αποπνιχτική, κολλώδης. Σε μία κενή, άψυχη πόλη που ζέχνει από τη ζέστη και την δυσοσμία των αμάζευτων σκουπιδιών. Και ξαφνικά οι Εθνικιστές στους δρόμους ανεβάζουν την απαίσια φωνή τους για να κατακερματίσουν την ψυχραιμία του. Βλέποντας τις δάδες στα χέρια τους, με δυσκολία κρατήθηκε να μην συμφωνήση με τον Καλεντέρη.

Πειθαρχία και λογική, γύρισε με κόπο τη στιγμή που η διαδήλωση έστριβε τη γωνία, για ν' αφήση μονάχα το βουητό της σαν ρύπο στ' αυτιά του. Ήταν κι αυτό ένα κακό όνειρο που χανόταν.

"Οι δαίμονες τραβούν για το νεκροταφείο τους".

"Έχετε δίκιο" χαμογέλασε επιτηδευμένα ο Καλεντέρης.

"Ώρα λοιπόν κι εγώ να φεύγω. Αρκετά σας ταλαιπώρησα".

"Μα η εργασία μας..."

"Α, τί λέτε, ένα ποίημα είναι μόνον. Να, σας το αφήνω μπροστά στο γραφείο σας και του ρίχνετε μια πρόχειρη ματιά προτού εκείνος ο κρεττίνος ο κλητήρας τ' αμολήσει στο σεντούκι με τα υπόλοιπα. Κύριε Σεβαστίδη..."

"Κύριε Καλεντέρη" προσπάθησε μάταια να του σφίξη δυνατά το χέρι *"Χάρηκα ιδιαίτερα για τη συνεργασία".*

"Ήταν τιμή μου κ. διευθυντά. Ειλικρινά τιμή μου. Α! Κι αν θέλετε... Ξέρετε... Μπορείτε να ενημερώσετε τον Υφυπουργό για κείνο το ποίημα που τόσο δύσκολα ανεκάλυψα... Θυμάστε... Αυτό με την "απαίσια ρυθμιστική σπείρα"..."

"Εννοείτε τον κύριο Ροζεστάιν;"

"Ροζάκη, Ροζάκη κύριε Σεβαστίδη μου. Εσείς..."

"Έχετε δίκιο, Ροζάκη. Σας υπόσχομαι ότι θα τον ενημερώσω. Μείνετε ήσυχος".

"Σας ευχαριστώ. Φεύγω τώρα για να μην συναντήσω τους δαίμονες στον δρόμο μου. Τον περασμένο Γενάρη τους είχα συναντήσει έξω απ' τη βουλή κι ομολογώ ότι τρομοκρατήθηκα".

"Το βράδυ του επεισοδίου στα Ίμια..."

"Ακριβώς. Ζητωπόλεμοι. Θερμοκέφαλοι. Αποκαλούσαν τους πολιτικούς προδότες".

"Τσς, τσς!"

"Α, πριν φύγω, μην το ξεχάσω. Εκείνος ο ζητιάνος που συνάντησα πριν μπω στο δωμάτιό σας, είναι μόνιμος εδώ;"

Ο Σεβαστίδης ένιωσε τον ιδρώτα πιο σύγκρυο από ποτέ. Η λαρυγγώδης του φωνή ξεπήδησε τραχιά και τραυλή "Ορίστε;"

"Λέω για έναν σερνάμενο ζητιάνο με μια τρομπέτα στο χέρι που απάντησα στις σκάλες. Απόρησα κι εγώ με την παρουσία του στο κτίριο τέτοια ώρα".

"Βα-στού-σε τρο-μπέ-τα;" χλώμιασε η τρεμάμενη φωνή του διευθυντή.

"Ναι τρομπέτα. Κι είχε κάτι παλιόρουχα ο άθλιος. Καταξεσκισμένα, σκοροφαγωμένα. Λες και τον έβγαλαν απ' το χρονοντούλαπο. Αφού όταν τον είδα ανατρίχιασα. Στρατιωτικά ρούχα και γω δεν ξέρω από πότε. Τόσο παλιά. Και σερνότανε. Νομίζω πως προχωρούσε με τα γόνατα".

"Με τα γό-να-τα;"

"Ναι, τέλος πάντων. Μάλλον πρέπει να ελεγχθή η φύλαξη του κτιρίου. Είναι απαράδεκτα αυτά για την κοσμιότητα ενός τέτοιου χώρου. Σας καληνυχτώ και σας εύχομαι καλές διακοπές".

Ο Σεβαστίδης έγνεψε προς τον Καλεντέρη καταπίνοντας το σάλιο του. Αλλά δεν τα πολυκατάφερε. Ένας κόμπος στο λαιμό του τον εμπόδιζε να καταπιή σωστά. Φοβήθηκε πως οι συνεχείς ανεμιστήρες μέσα στη ζέστη τον έκαμαν και κρύωσε. Ναι, θά'χει κρυώσει, αυτό σκέφτηκε. Πειθαρχία και λογική. Πειθαρχία και λογική. Μουρμούριζε σαν να ξόρκιζε ένα απαίσιο όνειρο, έναν αποτρόπαιο εφιάλτη. Τα λογικά μου. Η πολλή εργασία. Η αγρυπνία. Ξεκούραση. Τόπε κι ο γιατρός. Διακοπές. Ανάρρωση. Πειθαρχία και λογική. Βραχνάς είναι στο λαιμό. Κρύωμα. Το πιο εύκολο πράγμα μες τον καύσωνα, να κρυώσης. Αρρωστημένες σκέψεις. Πρέπει να τελειώσω. Με το ξημέρωμα είμαι ελεύθερος. Ελεύθερος.

Έπιασε τα ποιήματα που του 'φερε ο Καλεντέρης και τα μάζωξε όσο προσεκτικότερα μπορούσε: "ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ, ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΣ, XXVII, Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΤΣΟΛΙΑ, ΣΤΗΝ ΑΡΜΥΡΗ ΕΡΗΜΟ..."

Το τελευταίο δεν το'χε διαβάσει ολόκληρο, τό'χαν αφήσει στη μέση όταν πέρασε η νυχτερινή διαδήλωση με τις δάδες.

"Κύριε διευθυντά" εισέβαλε σαν αφρισμένος χείμαρρος η φωνή του κυρ-Βαγγέλη

"Τι'ναι ηλίθιε;" απάντησε νευρικά ο ήδη ταραγμένος Σεβαστίδης "Το'σπασες επί τέλους και το δεύτερο λουκέτο; Ή κοπροσκύλιαζες σαν ηλίθιος για να'ρθης να μου πης ότι δεν τα κατάφερες;"

"Τό'σπασα" απάντησε ψύχραιμα ο ασπρομάλλης κλητήρας.

"Μπα, πως έτσι; Πώς το'παθες και'κανες σωστή μια δουλειά;".

Ο κυρ-Βαγγέλης παρέμεινε σιωπηλός.

"Και τι'χε μέσα όταν το άνοιξες; Τίποτα βρώμικα χαρτιά;"

"Δεν γνωρίζω κύριε διευθυντά"

"Δεν γνωρίζεις; Πώς δεν γνωρίζεις; Δεν το άνοιξες;"

"Όχι" απάντησε ξερά ο κλητήρας

"Γιατί;"

"Δεν μπορούσα"

"Είναι βαρύ;"

"Απεναντίας"

"Τότε τί σ'εμπόδισε;"

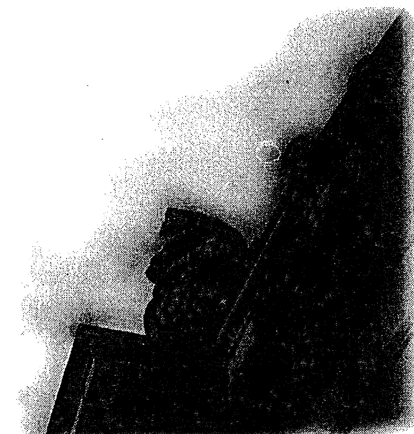
"Η μουσική!"

"Ποιά μουσική;"

"Η μουσική της σάλπιγγας"

"Είσαι ανόητος. Κρεττίνος καλά έλεγε κι ο Καλεντέρης. Απορώ πως σε ανέχομαι τόσα χρόνια εδώ και δεν σε απολύω. Όχι, όχι, δεν είσαι ανόητος, είσαι τρελλός, τρελλός".

"Όπως νομίζετε. Η μουσική πάντως είναι καθαρή. Ακούγεται παντού. Δεν θα μπορούσα με τίποτα στον κόσμο να την παραγνωρίσω. Δεν θα αδιαφορούσα γι' αυτήν ούτε στην άλλη ζωή".

Τα μάτια του κλητήρα έπαιζαν ζωηρά. Το ύφος του ήταν σταθερό και ατσάλινο. Μια ορμητική αποφασιστικότητα ξεχείλιζε απ' το βλέμμα του, απ' τα σφιγμένα του χείλη, απ' το σκληρό του μέτωπο, απ' τις μαζεμένες του γροθιές. Ο Σεβαστίδης δεν τον είχε δει έτσι ποτέ.

"*Η κατεβαίνεις αυτή τη στιγμή στο υπόγειο για να βάλης στο βρωμοσεντούκι σου αυτά τα παλιοποιήματα του κερατά, ή ευθύς αμέσως απολύεσαι*". Ο διευθυντής έκλεισε τη φράση του μ' ένα ύφος προσποιητής υπεροχής που δεν ταίριαζε καθόλου με τον έκδηλο τρόμο του.

"*Παραιτούμαι*" *είπε σιγανά και ξερά ο κυρ-Βαγγέλης.*

"*Σ' ένα χρόνο παίρνεις σύνταξη. Είσαι γέρος. Ξεκίνησες αυτήν την δουλειά ήδη πολύ μεγάλος*" έσκουξε δίχως να πιστεύη στ' αυτιά του ο Σεβαστίδης.

"*Και στην Κύπρο ήδη μεγάλος ήμουν το '64. Αλλά πήγα*".

"*Η κατεβαίνεις τώρα κάτω...*"

"*Παραιτούμαι...*"

"*Οπως σε είχα καταλάβει. Χρόνια τώρα. Κι ας μην μίλαγες ποτέ. Σε ξέραμε. Οι Υπηρεσίες... Αλλά ήσουν ανθρωπάκι. Δεν ήσουν πρόβλημα για μας. Σου δώσαμε ένα ξεροκόμματο για να ζήσης*".

Ο κυρ-Βαγγέλης δεν σχολίασε. Χαμογέλασε ψυχρά.

"*Σιγά λοιπόν το βρωμοσεντούκι σου. Αμα δεν πας εσύ κακομοίρη μου, μην σε νοιάζει, θα πάω εγώ*" φώναξε υστερικά και συμπλήρωσε το ίδιο κραυγαλέα σηκώνοντας τα έγγραφα ψηλά "*Εδώ σας έχω! Εδώ!*".

Σηκώθηκε απότομα κι έσμπρωξε με λύσσα μαζί και φόβο ό,τι συνάντησε μπροστά του. Καρέκλες, μολύβια, χαρτιά, κάδους απορριμάτων, ποτήρια... Με τους φακέλλους στη μασχάλη του κατέβηκε όσο πιο γρήγορα τις σκάλες προς το υπόγειο ακριβώς κάτω κι απέναντι απ' την πόρτα της αιθούσης Λογοκρισίας.

Ο κυρ-Βαγγέλης τον πήρε στο κατόπι μέχρι που στάθηκε ο ίδιος στην άκρη του κλιμακοστασίου δένοντας τα χέρια του ακριβώς πάνω από το στήθος.

Ο Σεβαστίδης έσμπρωξε και τη θύρα του υπογείου κι έκαμε να τη διαβή. Η μουσική ξεχύθηκε στ' αυτιά του. Το δέρμα του αναρρίγησε. Η βαθιά ανατριχίλα των τελευταίων ωρών τυράγνισε και πάλι το πετσί του σαν ένα σαρκαστικό χοροπηδητό που λοιδωρούσε το ρητό του και τη φιλοσοφία του "*Πειθαρχία και...*" αλλά η φωνή δεν έβγαινε από μέσα του.

Η υπνογόνος ασφυξία της μουσικής που ολοένα και δυνάμωνε από τα κατάβαθα του υπογείου, μεγάλωνε τον κόμπο στο λαιμό του αφόρητα και δυναστευτικά.

"*Κύριε Σεβαστίδη!*" φώναξε από πάνω απ' το κλιμακοστάσιο ο πρώην κλητήρας "Κύριε Σεβαστίδη! Δεν προλάβατε να διαβάσετε ολόκληρο το ποίημα για την ΑΡΜΥΡΗ ΕΡΗΜΟ. Θα σας το πω εγώ που το ξέρω απ' έξω" ταξίδεψε ο αντίλαλος της κραυγής του προς τα λαξευτά αγκωνάρια που τοίχιζαν τον χώρο του υπογείου.

"ΚΛΑΜΕΝΟΣ ΟΠΩΣ ΔΙΑΒΑΙΝΑ
ΤΗΝ ΕΡΗΜΟ ΠΑΤΩΝΤΑΣ
ΑΓΚΑΘΙΑ ΚΙ ΑΓΡΙΑ ΒΟΤΑΝΑ

ΚΑΙ ΚΟΚΚΑΛΑ ΣΠΑΡΜΕΝΑ
ΛΙΜΑ ΚΟΡΑΚΙΑ ΠΩ'ΦΑΓΑΝ
ΤΟ ΣΑΡΚΙΝΟ ΤΟΥΣ ΝΤΥΜΑ..."

Η απροσδιόριστη μουσική, η ακαθόριστη απειλή. Ο ήχος της σάλπιγγας που ερχόταν από πουθενά και από παντού. Ο Σεβαστίδης τσαλαβουτούσε στα λερά νερά του υπογείου, αγωνιζόταν με την ήδη ασθενή του όραση να βρη το δρόμο ανάμεσα στα τεράστια βουνά των σκόπιμα εκτεθειμένων φακέλλων, ένα χλωμό μόνο φως οδηγούσε προς το βάθος, ακολούθούσε την οσμή της υγρασίας, της παλιούρας, της μούχλας, σερνόταvε, σκουντουφλούσε, οι φάκελλοι του έπεσαν και τους ξαναμάζεψε...

Τα απόκρυφα μυστικά όλων εκείνων των όγκων της παρασκηνιακής διπλωματίας λες και απελευθερώνονταν με την μαγική σαν μαρτύριο ηχώ της σάλπιγγας για να σηκωθούν, να πετάξουν, να κυκλώσουν τη συνείδησή του και να την καταπιέσουν, να την καταπιέσουν σαν εκδικητικοί δεσμώτες ασφυκτικά...

Προχωρούσε, έφτανε στην άκρη του υπογείου, μα κείνο δεν έμοιαζε με το υπόγειο του Υπουργείου Εξωτερικών, έμοιαζε με μια καλκρυμμένη πανάρχαια κατακόμβη, μ' ένα μυστικό στους αιώνες μαυσωλείο που περίμενε να τον συναντήση.

Και η κραυγή του κυρ-Βαγγέλη συνεχιζόταν

"..ΜΠΡΟΣ ΜΟΥ ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ ΠΡΟΒΑΛΕ
ΚΙ ΑΚΟΥΜΠΗΜΕΝΟΝ ΕΙΔΑ
ΣΤΗ ΡΙΖΑ ΤΟΥ ΣΑ ΦΑΝΤΑΣΜΑ
ΓΟΝΑΤΙΣΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ,
ΧΡΥΣΗ ΠΟΥ ΕΚΡΑΤΑΕ ΣΑΛΠΙΓΓΑ
ΚΙ ΕΣΑΛΠΙΖΕ ΣΤΑ ΜΑΚΡΗ!
ΙΣΚΙΕ ΠΟΙΟΣ ΕΙΣΑΙ, ΤΑ ΘΕΡΙΑ
ΤΙΣ ΝΥΧΤΕΣ ΠΟΥ ΤΡΟΜΑΖΕΙΣ;"

Ο Σεβαστίδης ακούμπησε την πλάτη στην άκρη του τοίχου. Έσκυψε πάνω από τα βρώμικα νερά - λες και τσαλαβουτούσε στις όχθες του μοχθηρού νεκρομάντη Αχέροντα - και άδραξε το σεντούκι. Ο άνδρας με την ρακένδυτη εμφάνιση του παρεξηγημένου ζητιάνου, ο ίσκιος ξεπρόβαλε πίσω απ' τ' ομιχλώδες χλωμό φως και σερνάμενος στα γόνατα πλησία για στερνή φορά τον αλλόφρονα Σεβαστίδη μ' ένα θερμό, γοητευτικό χαμόγελο που προετοίμασε το άκουσμα της κυματιστής καθάριας του φωνής καθώς συνέχιζε τα λόγια του κυρ-Βαγγέλη

"...-ΣΤΑ ΓΟΝΑΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΡΑ
ΜΟΥ ΒΡΗΚΑΝΕ ΔΥΟ ΒΟΛΙΑ
ΚΙ ΑΝΗΜΠΟΡΟΣ ΜΕΣ' ΤΗΝ ΕΡΜΙΑ
ΓΟΝΑΤΙΣΑ ΑΠΟ ΤΟΤΕΣ
ΜΑ ΑΚΟΜΑ ΔΕΝ ΑΠΟΘΑΝΑ
ΚΑΙ ΜΗΤΕ ΘΑ ΑΠΟΘΑΝΩ!
ΕΙΜΑΙ Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΣΑΛΠΙΓΧΤΗ
ΠΟΥ ΥΨΩΝΟΜΑΙ ΑΠ' ΤΟΝ ΠΟΝΟ
ΣΤΟΥΣ ΑΤΑΦΟΥΣ ΓΥΡΩ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
ΚΑΙ ΖΩ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΕΑ!
ΣΥΡΕ ΚΑΙ ΠΕΣ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ
ΚΙ ΑΣΕ ΜΕ ΝΑ ΣΑΛΠΙΖΩ!"

Ο Σεβαστίδης, που ένιωσε έναν κεραυνό να ταξιδεύη πάνω του με τ' άκουσμα του τελευταίου στίχου, τίναξε απότομα το σκέπασμα του σεντουκιού κι αντίκρυσε το θέαμα της εσώτερης κρυψώνας. Αμέσως μετά, έγειρε πάνω στα σκοροφαγωμένα του ξύλα φαρδύς πλατύς και ανήμπορος, καθώς ένα σφίξιμο στην καρδιά δέσμευσε την αναπνοή του κι εκμηδένισε τις τελευταίες του αισθήσεις.

Την μεθεπομένη, με καθυστέρηση μίας ημέρας που οφείλετο σε απόρρητη εξονυχιστική έρευνα των Μυστικών Υπηρεσιών, οι εφημερίδες κυκλοφόρησαν δημοσιεύοντας, μεταξύ άλλων, δύο μικρά άρθρα στις πίσω σελίδες τους με την μορφή απλών ειδήσεων. Η πρώτη...

"...Πέθανε λόγω αιφνιδίου καρδιακού επεισοδίου ο γνωστός διπλωματούχος του Υπουργείου Εξωτερικών Ευθύμιος Σεβαστίδης".

Και η δεύτερη, σε διαφορετική σελίδα από την πρώτη ώστε να μην συνδυαστούν μεταξύ τους...

"Παλαιοτάτου τύπου κασόνια και σεντούκια που ανοίχτηκαν στα αραχνιασμένα υπόγεια του Υπουργείου Εξωτερικών, παρουσίασαν συγκεντρωμένα εν τάξει οστά αγνώστου προελεύσεως. Σύμφωνα με τη γνώμη παλαιού υπαλλήλου και κλητήρα του τμήματος του ισογείου, μάλλον πρόκειται περί των οστών των νεκρών στρατιωτών του τάγματος Μηχανικού, που ο διοικητής Μανιαδάκης, μετέπειτα στέλεχος της κυβερνήσεως Μεταξά και βουλευτής της Ε.Ρ.Ε., φρόντισε να μεταφέρη από τα πεδία των μαχών της Μ. Ασίας...".

Και ο φάκελλος έκλεισε εκεί, σφραγισμένος ερμητικά.